

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2

The 2nd STOU Graduate Research Conference

การประเมินความรู้และการปฏิบัติของเกษตรกรในการผลิตส้มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

ตำบลแม่นาวาง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่

Evaluation of Knowledge and Practices of GAP Tangerine Growers at Tambon

Mae Na Wang, Mae Ai District, Chiang Mai Province

อมรเทพ ถิ่นจันทร์ฉาย (Amornthep Thinjunchai)* ชยาพร วัฒนศิริ (Chayaporn Wattanasiri)**

พงศ์พันธุ์ เทียรหิรัญ (Pongpan Thienhirun)***

บทคัดย่อ

การประเมินความรู้และการปฏิบัติของเกษตรกรในการผลิตส้มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์การศึกษา (1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ผลิตส้มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ตำบลแม่นาวาง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ (2) เพื่อประเมินความรู้และการปฏิบัติในการผลิตส้มของเกษตรกรที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ตำบลแม่นาวาง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ และ (3) เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตำบลแม่นาวาง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกลุ่มประชากรซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ผลิตส้มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี จำนวน 20 รายที่ตำบลแม่นาวาง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้การสัมภาษณ์จากแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่มแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสแล้ว เป็นเจ้าบ้าน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รายได้เฉลี่ยต่อปี 70,001 – 100,000 บาท เกษตรกรส่วนใหญ่ เคยได้รับความรู้หรือการฝึกอบรมในเรื่อง GAP จากหน่วยงานรัฐ และมีการผลิตส้มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ในระยะเวลา มากกว่า 5 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เกษตรกรมีความรู้และการปฏิบัติด้าน GAP อยู่ในระดับดี แต่ในด้านการปฏิบัติพบว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อยมากเพียงร้อยละ 5 ที่เกษตรกรมีการตรวจวิเคราะห์น้ำและสารตกค้างในดิน และมีการป้องกันการปนเปื้อนของผลผลิตที่เก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาการผลิตอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็น ค่าเฉลี่ย 1.92 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการผลิตส้มที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เสนอให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับกระบวนการผลิตส้ม GAP และการป้องกันโรคของส้ม รวมกันจัดหาจัดซื้อปัจจัยการผลิต ตรวจสอบสภาพดิน ใช้อินทรีย์ในการผลิตส้มมากขึ้น และใช้แนวทางพัฒนาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยเกษตรกรเข้าศึกษาและดูการจัดการสวนส้มของเพื่อนเกษตรกร

คำสำคัญ ส้ม การประเมิน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช thinjunchaijim@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจา สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช agaswcha@yahoo.com

*** รองศาสตราจารย์ ประจา สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช thpongpan@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research to evaluate the knowledge and practices of certified Good Agricultural Practice (GAP) tangerine growers in Mae Na Wang Sub-district, Mae Ai District, Chiang Mai Province were: 1) to study general information about the GAP tangerine growers at Tambon Mae Na Wang, Mae Ai District, Chiang Mai Province ; 2) to evaluate their knowledge of GAP and their tangerine production practices at Tambon Mae Na Wang, Mae Ai District, Chiang Mai Province ; and 3) to study the farmers' problems and recommendations for developing tangerine production at Tambon Mae Na Wang, Mae Ai District, Chiang Mai Province.

The population consisted of 20 GAP tangerine growers in Mae Na Wang Sub-district, Mae Ai District, Chiang Mai Province. Data were collected through structured questionnaire interviews and focus group discussion, and analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and chi-square.

The results revealed that most tangerine growers are male, age over 50, studied to the level of primary school, are married, are heads of household, have 3-4 family members, have average income of 70,001-100,000 baht per year, got GAP tangerine production training from agricultural extension officers and grew tangerines for more than 5 years. The evaluation showed most of them had a good level of GAP knowledge and GAP practices, but only 5% followed the practices of water and soil residue analysis, and contamination prevention during harvest. In brief, the problems with GAP tangerine production of most growers were rated at the medium level with the mean equal to 1.92. The recommendations for GAP tangerine production development are additional training about GAP procedures and tangerine disease prevention, group purchasing of inputs, soil analysis, more extensive use of biofertilizer, and promoting greater farmer-to-farmer training among GAP tangerine growers. Roongnapa Suggestion: and promoting greater farmer-to-farmer may replace by "knowledge transfer of Friends to Friends program"

Keywords: Tangerine, Evaluation, Good agricultural practice